

[Holger Eriksen.]

dette tilbud. Vi har før set, at det har betalt sig at tage fremskridtet i flere tempi, og vi frygtede, at vi ved ubetinget at fastholde de 21 år skulle hindre den grundlovsrevision, der skulle betyde fordele også på andre områder end med hensyn til valgretsaldere.

Nu er det imidlertid gået således, at de frister, der var fastsat i forliget om 23 års valgretsaldere, forlængst er udløbet, uden at der er sket noget væsentligt med forfatningssagen. Fra regeringsskiftet og helt hen til slutningen af sommeren er der overhovedet intet foretaget. Iøvrigt er ikke blot ungdomsorganisationerne uden hensyn til politisk farve enstemmigt gået ind for 21 års valgretsaldere, men også alle partier på rigsdagen med undtagelse af en større eller mindre del af venstre har taget samme standpunkt. Det har bevirket, at medens vi tidligere frygtede, at en gennemførelse af 21 år som kommunal valgretsbetingung kunne forhale forfatningsarbejdet, må vi i dag opfatte gennemførelsen som et incitament, der vil fremskynde forhandlingerne. Thi bliver de 21 år nu knæsat som valgretsaldere til kommunalrådene, vil det under de foreliggende forhold være meget svært at hindre, at de også kommer til at gælde for rigsdagen.

Jeg ved fuldt vel, at man ikke kan sige, at en bestemt aldersgrænse er den eneste rigtige, men jeg ved også, at vi her i landet har 21 år som fuldmyndighedsalder. De øvrige nordiske lande har ikke nogen alderscensus over 21 år, og f. eks. England har 19 år. Dette bevirker, at det bliver 21 års valgretsaldere modstandere, som har bevisbyrden for, at den danske ungdom står så langt tilbage for den øvrige ungdom i modenhed, at der skal gives særregler for den. Det bevis kan efter min mening ikke føres.

Hvis man så i stedet vil gøre gældende, at den danske ungdom ikke har vist tilstrækkelig politisk interesse, må jeg henvise til det gamle ord om, at hvis man kalder på kongen i en mand, kommer han, men hvis man kalder på sjoveren, kan man også få ham frem. Det betyder i den foreliggende sag, at hvis man giver ungdommen ansvar, skal den nok vise sig at være værdig dertil. Hvis man derimod undlader at give ungdommen dette ansvar i rette tid, kan det, som ordføreren for ungdomsorganisationerne, forretningsfører Knud Gedde, har anført, gå således, at det først efter mange års forløb lykkes at få vakt den politiske interesse.

Jeg er forberedt på indvendinger om, at de unge på 21 år i mange tilfælde endnu ikke har fundet et blivende sted, og at de

derfor ikke kan have nogen interesse i de kommunale forhold på det sted, hvor de bor. Men dette synspunkt beror på den fejlagtige opfattelse, at kommunalpolitik hovedsagelig har som opgave at fastslå, om sognevej nr. 5 skal have et læs skærver mere end sognevej nr. 3, eller om degnen i Sønderby skal have et par hektoliter koks mere end degnen i Nørreby.

Kommunalpolitik landet over, i den store by som i den fjerntliggende landkommune, er nu delt op efter politiske retningslinier. En socialdemokrat stemmer socialdemokratisk, enten han bor i den ene eller den anden kommune, på samme måde som en venstremand stemmer venstre, ligegyldigt hvor han bor; dette være sagt ikke blot for at imødegå henvisning til, at de unge ikke er bofaste, men også som argumentation for, at vi foreslår opholdsbestemmelsen strøget. Denne opholdsbestemmelse, der engang var to år, bundet vel oprindeligt i troen på, at man måtte have sat sig ind i en kommunes forhold for at kunne stemme om dens styre, men reelt kom den til at virke som en klassebestemmelse, da det er de dårligst stillede, der procentuelt flytter hyppigst. Derfor er den også gradvis blevet begrænset således, at der nu ikke er ret meget tilbage af den, og den har ikke stor praktisk betydning, men dog nok til at vække irritation, og derfor foreslår vi som sagt, at den helt skal bortfalde.

Samtidig har vi ladet bopælsbestemmelsen udgå, hvilket betyder, at hvis en vælger er flyttet i den korte tid, der efter vort forslag ligger mellem sidste frist for valglisternes berigtigelse og valget, kan vedkommende udøve sin valgret i den kommune, han er fraflyttet. Vi mener, at det under alle omstændigheder må være en vælgers borgerret at afgive stemme. Kan det ikke blive det sted, hvortil han er flyttet, så må det blive det sted, hvorfra han er flyttet. Måske kan der rejses formelle indvendinger mod at lade bopælsbetingung helt bortfalde. I så fald er vi villige til eventuelt at ændre forslaget på dette punkt ud fra det synspunkt, at det vedrører så uendelig få, men kun på betingung af, at man sikrer de pågældende valgret til amtsrådene, selvom de er flyttet. I øjeblikket er det således, at hvis en vælger flytter indenfor det tidsrum, opholdsbestemmelsen angiver, mister han ikke blot sin kommunale valgret, men også sin valgret til amtsrådene, selvom han bliver boende i amtsråds kredsen, og selvom den kommunale valglov fastslår, at han i så fald har valgret til amtsrådet.

Efter vort lovforslag kommer man på en